Тригуб І.П., Власенко Л.В.
Національний університет харчових технологій (м.Київ)

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ, ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ.

Процес навчання у ВНЗ спрямований на вирішення навчально-виховних завдань, кожне з яких характеризується дидактичною завершеністю. Обов'язковим компонентом цього процесу є контроль знань, умінь та навичок, тобто перевірка його результативності. Головна мета контролю як дидактичного засобу управління навчанням є:

Забезпечення його ефективності приведенням до системи умінь, навичок студентів;

Самостійного застосування студентами здобутих знань на практиці;

Стимулювання навчальної діяльності студентів;

Формування у студентів прагнення до самоосвіти.

Будемо розглядати контроль не лише як виявлення результатів навчання, але як засіб навчання. Так як метою навчання є засвоєння, а контроль невід'ємно пов'язаний з навчанням, то об'єктом контролю повинно бути засвоєння, тобто набуття комплексу навичок та умінь, оперування визначеним об'ємом матеріалу у мовленні.

Система контролю нерозривно пов'язана із системою вправ і є компонентом цієї системи; отже, об'єкти контролю повністю ідентичні з об'єктами засвоєння у кожний даний момент навчання. І головними об'єктами контролю можуть і повинні бути мовні уміння в галузі говоріння, аудіювання, читання і письма на основі аутентичних матеріалів, які забезпечують контроль знань, умінь і навичок.

Контроль знань студентів складається з:

Перевірки – виявлення знань, умінь та навичок;

Оцінки – вимірювання рівня знань, умінь і навичок;

Обліку – фіксування результатів у вигляді оцінок в журналі, відомостях.

За допомогою контролю в процесі навчання розв'язують завдання:

Виявлення готовності студентів до сприйняття, усвідомлення і засвоєння нових знань;

Отримання інформації про характер самостійної роботи у процесі навчання;

Визначення ефективності організаційних форм, методів і засобів навчання;

Виявлення ступеня правильності, обсягу і глибини засвоєних студентами умінь та навичок.

Ці та інші завдання визначають зміст контролю, який змінюється із зміною дидактичних завдань.

Контроль виконує такі функції:

а) освітню (навчальну);

б) виховну;

в) розвиваючу;

г) діагностичну;

ґ) стимулюючу;

д) оцінювальну;

е) управлінську.

Види контролю при викладанні іноземних мов:

1.*попередній контроль*. Успішно побудувати навчальний процес зможимо лише у тому випадку, якщо добре знаємо початковий рівень підготовки студентів і фронтально чи індивідуально провели рівень сформованості мовних навичок.

2.*поточний контроль*. Дозволяє бачити процес становлення умінь та навичок, заміняти окремі прийоми роботи, їх послідовність в залежності від особливостей тієї чи іншої групи студентів. Тут ми застосували форми контролю індивідуальні, фронтальні, групові і парні.

3.*проміжний контроль*. Контроль, який завершує розділ і проводиться після цілого ланцюжка уроків, присвячених якій-небудь темі або блоку. Перевірка буде носити більш фронтальний характер.

4.*підсумковий контроль* проводиться кожне півріччя або рік за допомогою тестів, опитування, екзамену.

На завершення зупинимося ще на одній особливості організації контролю успішності оволодіння мовою – її відкритості або замкненому характеру.

Відкритий контроль спирається на довільну форму уваги, при якій учень чи студент розуміє характер діяльності, що виконується.

Прихований контроль проводиться на основі мимовільної уваги, так як діяльність студента спрямована не на контроль, а на навчання.

Ефективність контролю залежить від його організації:

- ✓ Часу проведення контрольних занять, їх частоти й послідовності;
- ✓ Характеру й форм самостійної роботи учні (індивідуальна, групова, фронтальна);
- ✓ Використання дидактичних і технічних засобів навчання;
- ✓ Поєднання методів контролю і самоконтролю (усна, письмова, графічна, практична, тестова, програмована перевірка);
- ✓ Фіксування й оформлення даних контролю процесу навчання.

Ефективність контролю забезпечується дотриманням певних вимог, серед яких:

- Індивідуальний характер контролю успішності;
- Систематичність контролю;
- Достатня кількість даних для оцінки;
- Дотримання об'єктивності під час оцінювання знань;
- Єдність вимог до оцінювання знань студентів;
- Оптимізація контролю успішності студентів.

Отже, виходячи із того факту, що контроль - це не самоціль, а спосіб навчання, який використовується для покращення результатів цього навчання, витікає, що результати контролю ретельно враховуються і використовуються у подальшій навчальній роботі. Контроль виявляє недоробітки, які виявляються у допущених учнями помилках.

Контроль допомагає виявити, як проходить процес формування умінь, які проблеми є у студентів, і виявити ефективність прийомів навчання, які використовує викладач.